

İdeal veli konusunda öğretmen görüşleri

Nizamettin Teksin¹, Mehmet Yılmaz², Oğuzhan Açıkgöz³, Murat Korkut⁴

DOI 10.5281/zenodo.10605906

Özet

Bu çalışmanın amacı ideal veli konusunda öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada nitel bir araştırma yaklaşımı olan fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırma çalışması, kolay ulaşılabılır örneklem tekniği ile seçilen 20 öğretmenden oluşan bir çalışma grubunu içermektedir. Dört açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme şeklinde bir veri toplama yaklaşımı kullanılmıştır. Çalışmanın verileri yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmelerden toplanan veriler için içerik analizi yapılmıştır. Araştırma, okul-veli iş birliğinin öğrencinin hem akademik hem de sosyal gelişimi üzerinde kritik öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Etkin iletişim, karşılıklı saygı ve iş birliği, düzenli toplantılar ve organizasyonlar, öğretmen-veli ilişkisinin güçlenmesine ve öğrencilerin başarısına önemli katkılarda bulunmaktadır. Ebeveynlerin aktif katılımı ve eğitim yeterlilikleri, öğrencilerin okul başarısını önemli ölçüde belirlemektedir. Okul-veli iş birliği, sadece eğitimde değil, öğrencinin kişisel ve sosyal gelişimi açısından da olumlu etkiler yaratmakta, bu nedenle her iki tarafın da etkin katılımı gerekmektedir. Okullar ve öğretmenler, veli katılımını teşvik eden stratejiler geliştirerek eğitim sürecinin genel başarısını artırabilirler.

Anahtar Kelimeler: ideal veli, okul, öğretmen

Teachers' views on the ideal parent

Abstract

This study aims to determine teachers' views on the ideal parent. In this study, phenomenology design, which is a qualitative research approach, was used. The research study included a group of 20 teachers selected through convenience sampling. A data collection approach using a semi-structured interview consisting of four open-ended questions was used. The data were collected through face-to-face interviews. Content analysis was used for the data collected from the interviews. The study reveals that school-parent collaboration is critical for students' academic and social development. Effective communication, mutual respect and cooperation, regular meetings and organisations contribute to strengthening the teacher-parent relationship and students' success. Parents' active involvement and educational competencies significantly determine students' school success. School-parent cooperation has positive effects on education and students' personal and social development and therefore requires the active participation of both parties. Schools and teachers can improve the overall success of the educational process by developing strategies that encourage parental involvement.

Keywords: ideal parent, school, teacher

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, teksinnizam21@gmail.com

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, temhem.61@hotmail.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, oguzhan.m27@gmail.com

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, muratkorkut1903@outlook.com

Giriş

Eğitim, sadece okulların kapıları içinde şekillenen bir süreç değildir; aynı zamanda öğrencilerin aileleri ve toplum tarafından da desteklenen ve etkilenen çok boyutlu bir yapıdır. Öğrenci başarısı, bireysel yetenekler ve okulun kalitesinin ötesinde, ailelerin katılımı ve destekleriyle önemli ölçüde biçimlenmektedir. Bu çalışma, öğrenci performansı üzerinde derin ve çeşitli etkileri olan bu dinamikleri incelemeyi hedeflemekte; ebeveyn katılımının yoğunluğu, niteliği ve eğitim süreçlerine olan katkısını mercek altına almaktadır. Ebeveynlerin eğitim süreçlerine katılımının, çocuklarının akademik başarısı, sosyal uyumu ve genel eğitim deneyimleri üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu anlamak, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, veli katılımının farklı yönleri ve bu yönlerin öğrenci başarısı üzerindeki rolünün, detaylı bir şekilde ele alınması planlanmıştır.

Öğrenci performansı çeşitli faktörlerden etkilenir. Ebeveynler ve öğrenciler arasındaki ilişki, öğrencinin akran grubu, ilgi alanları, zekâ düzeyi, konsantrasyonu, okulun kültürü ve öğrencinin ailesinin okula karşı tutumu gibi çeşitli faktörler öğrenci başarısını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilir (Flores, 2016). Ebeveynlerin eğitime ilgisizliği, eğitimin değerine yönelik şüphecilik, aile içi çatışmalar, düşük sosyoekonomik durum, ebeveynlerin derslere yardımcı olamaması, çocuklarına bağlılık eksikliği, ebeveyn sorumluluklarının yerine getirilmemesi, ailede eğitim geçmişinin olmaması ve yetersiz beslenme gibi çeşitli faktörler nedeniyle öğrenci başarısızlığına katkıda bulunmaktadır.

Bu kapsamda yapılan bir araştırma, annelerin çocuklarından beklentilerinin yüksek olmasının, çocuklarını zorlu derslere kaydettirme eğilimlerinin, evdeki akademik yardımın güçlü olmasının, evdeki kitap sayısının ve her iki biyolojik ebeveynle birlikte yaşamının hem Hong Kong'da hem de Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrencilerin matematik performansını olumlu yönde etkileyen faktörler olduğunu ortaya koymuştur (Wang, 2004). Toldson ve Lemmons tarafından 2013 yılında yapılan ayrı bir araştırmaya göre, aile katılımının gelişmiş akademik performans, daha ilgi çekici bir eğitim ortamı ve sağlıklı aile rutinlerinin oluşturulması ile bağlantılı olduğu gösterilmiştir. Aile katılımı, okul başarısını artırmakta ve çocukların yıkıcı davranışlarını azaltmaktadır. Ailenin okul ve eğitimcilerle iş birliğini etkileyen faktörler arasında ailenin eğitimi, çocuğun sosyal statüsü, tutum ve beklentileri, kültürel bağlam, ebeveynlerin zaman kısıtlamaları ve sorumlulukları, bilgi eksikliği ve okul ortamı yer almaktadır (Patrikakou, 2008). Aile, çocukların akademik performanslarını önemli ölçüde etkilemenin yanı sıra, demokratik eğitimle ilişkili tutum ve davranışların çocuklara kazandırılmasında da önemli bir role sahiptir (Üstün ve Yılmaz, 2008).

Çelenk (2003) öğrencilerin akademik başarıları üzerine yaptığı bir çalışmada, öğrenmeye yönelik olumlu tutumlara sahip ailelerin çocuklarının akademik başarılarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Çalışma aynı zamanda akademik performansın artırılmasında aile ilgisinin, şefkatinin ve korumasının önemini vurgulamıştır. Buna ek olarak, koruyucu aile bakımındaki çocukların uygun düzeyde sevgi ve koruma gördüklerinde daha yüksek akademik başarı elde ettikleri gözlemlenmiştir. Araştırma ayrıca, okulla sık sık iletişim kuran, ortak bir müfredat oluşturan ve bu ortak anlayış doğrultusunda çocuklarının eğitimini aktif olarak destekleyen ebeveynlere sahip çocukların akademik başarı düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Ebeveynlerin öğrenci başarısı üzerindeki rolünü inceleyen bir araştırma, ebeveynlerin çocuklarının eğitime önemli ölçüde katılım gösterdiğini ortaya çıkarmıştır. Araştırma, üniversite mezunu olan ebeveynler ile olmayanlar arasında çocuklarının eğitimiyle ilgilenme düzeyi açısından önemli bir fark olduğunu ortaya koymuştur. Kotaman (2008),

ebeveynlerin çocuklarının eğitimine katılımı ile akademik performansları arasında anlamlı bir ilişki kurmuştur.

Erdoğan ve Demirkasmoğlu (2010) öğretmen ve yöneticilerin bakış açılarını inceleyen bir araştırma yürütmüştür. Ebeveynlerin eğitim sürecine katılımının çok önemli olduğu yaygın olarak kabul edilmesine rağmen, ebeveynlerin çoğunun bu konuya aynı düzeyde ilgi göstermediğini keşfetmişlerdir. Ankete göre, ebeveynlerin çoğu eğitim sürecine katılım konusunda tereddüt ve pasiflik sergilemektedir. Veli katılımı çoğunlukla velilerin okulu ziyaret ederek bilgi alışverişinde bulunmalarını, öğretmenlerden tavsiye talep etmelerini ve planlanmış toplantılara katılmalarını içermektedir. Ebeveyn katılımının önündeki başlıca engeller hem ebeveynler hem de eğitimciler tarafından benimsenen olumsuz bakış açıları olarak tespit edilmiştir. Anket, okullarda ebeveyn katılımının önündeki engelleri ortadan kaldırmak veya daha fazla katılımı teşvik etmek için yeterli çaba gösterilmediğini vurgulamıştır.

Yapılan çalışmalar ebeveyn katılımı ile akademik performans arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Fan & Chen, 2001; Nunn, 2014). Ayrıca, öğrenci başarısının annenin eğitim düzeyi ve evdeki olanakların kalitesiyle birlikte yükseldiği, kardeş sayısının artmasıyla birlikte ise düştüğü gözlemlenmiştir (Gelbal, 2008). Ayrı bir araştırmanın bulguları, bir çocuğun sahip olduğu kardeş sayısının akademik performansını etkilemediğini göstermektedir (Karaarslan, 2010). Araştırmalar, ebeveyn eğitim düzeyi ile öğrenci performansı arasında negatif bir korelasyon olduğunu göstermiştir (Gelbal, 2008; Gürsakal, 2012). Bununla birlikte, ebeveyn eğitimi ile öğrenci başarısı arasında belirgin bir ilişki yoktur (Karaarslan, 2010).

Bir başka araştırma, ebeveynlerin evde aile etkileşimi sağlamak için çoğunlukla çocuklarıyla birlikte etkinliklere katıldıklarını ortaya koymuştur. Ancak, ebeveynler bu katılımın kapsamı konusunda memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca, ebeveynlerin ev temelli aile katılımını okulda verilen eğitime bağlı kalarak ya da bu eğitimi güçlendirerek sağladıkları ortaya çıkmıştır. Ancak, öğretmen ve yöneticilerin değerlendirmelerine göre, veliler bu tür bir katılımı yetersiz bulmaktadır. Erkan, Uludağ ve Dereli'nin (2016) bulgularına göre, ebeveynlerin evdeki aile katılımı, zorlu iş programları nedeniyle kısıtlı zaman, yüksek düzeyde stres ve yorgunluk gibi çeşitli sorunlar nedeniyle engellenmektedir.

Araştırmalar, aile yapısının ve eğitim kurumlarına katılım düzeyinin çocukların okul performansını ve sosyal ve psikolojik gelişimlerini önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir. Bununla birlikte, Bitsoi tarafından 2009 yılında yapılan özel bir araştırma, aile yapısı ile akademik başarı arasında bir korelasyon kuramamıştır. Bu, biyolojik ebeveynlerle, tek ebeveynle, büyükanne ve büyükbabalarla, üvey ebeveynlerle veya koruyucu ebeveynlerle yaşamak gibi çeşitli aile yapılarını içermektedir. Brooks (2009) tarafından yürütülen çalışma, ailelerin okul eğitimine katılımının çocukların akademik başarılarıyla pozitif bir ilişkiye sahip olduğunu tespit etmiştir. Toprakçı ve Gülmez (2018), öğrenci ebeveynlerinin çocuklarının başarılarını ve gurur duygularını daha canlı bir şekilde hatırladıklarını keşfetmiştir.

Ayrı bir araştırma, çocuğun optimal performansını teşvik etmenin, düzenli devam ve dakiklik ihtiyacını vurgulamanın ve çocuğa ev ödevlerinde yardımcı olmanın, çocuklarının akademik başarısı üzerinde en büyük etkiye sahip olan ebeveyn katılımının belirli unsurları olduğunu keşfetmiştir. Flores'e (2016) göre, bir çocuğun akademik performansı üzerinde önemli bir etkiye sahip olan üç temel strateji, onlarla kaliteli zaman geçirmek, onlara yüksek sesle kitap okumak ve tereddütsüz sevgi göstermektir.

Öğrenci başarısını artırmak için, eğitimcilerin ve ebeveynlerin iyi bir iletişim içinde olması çok önemlidir (Garcia, 2014). Epstein, Coates, Salinas, Sanders ve Simon (1997) aile katılımının altı

örneğini tanımlamıştır: ebeveynlik, iletişim, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme ve toplum katılımı. Ebeveynlik, çocukların doğal büyüme ve gelişimini destekleyen besleyici bir ortam yaratmayı içerir ve bu da eğitimi teşvik eden bir aile yapısı kurmak için çok önemlidir. Çocuklar, gerçek veya algılanan tehlikelerin olmadığı güvenli bir ortamda çevrelerini özgürce araştırabilirler. Yetersiz anlama, bilgi edinmenin önündeki başlıca engeldir ve çoğunlukla eksik veya hiç iletişim olmamasından kaynaklanır. Ebeveynlere yönelik materyal, işbirliğini teşvik etmek için bir araç olarak işlev görür. Bilginin her iki taraftan da kesin olarak ayrılmasını gerektiren bir ilişki değerini hızla kaybedecektir. -Gönüllülük: Gönüllü faaliyetlerde bulunan ebeveynlerin iki görevi vardır. İlk amaç ebeveynleri savunmak, ikinci amaç ise öğretmenlerin görevlerini yerine getirmelerine yardımcı olmaktır. Ebeveynler gönüllüler tarafından temsil edildiğinde, bu hem ebeveynlere hem de eğitimcilerle adanmışlığın önemini hatırlatır. Öğrencilere bir velinin orada olduğu ve okul ile veli arasındaki bağlantının işler durumda olduğu bildirilir (aktaran Flores, 2016).

Barge ve Loges (2003) çalışmalarında, öğretmenler ebeveynler ve okul arasında sürekli bir etkileşim olması gerektiğinin altını çizmiştir. Sadece bir sorun olduğunda iletişim kurma alışkanlığına karşı tavsiyelerde bulunmuşlardır. Aynı araştırma kapsamında öğretmenler, uygun iletişime yönelik inanç ve beklentilerine ilişkin ilginç bir bakış açısının altını çizmiştir. Öğretmenlerin ailelerle iletişim kurmasına vurgu yapmak yerine, ailelerin eğitimcilerle iletişim kurmak için inisiyatif almasının önemini altını çizdiler.

Eğitim sürecinde öğrenci performansını etkileyen çok sayıda faktör bulunmaktadır. Öğrencilerin akademik başarısı, ebeveyn katılımı, sosyal çevre, ilgi alanları, zeka düzeyi, konsantrasyon, okulun kültürel yapısı ve ailelerin eğitime bakış açısı gibi değişkenler tarafından şekillendirilir. Özellikle ebeveynlerin eğitim sürecine katılımı, öğrencilerin akademik performansını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilecek kritik bir faktördür. Bu bağlamda, aile yapısı, ebeveynlerin eğitim yeterliliği, evde sağlanan destek ve kaynakların niteliği gibi unsurlar, öğrencilerin okuldaki başarılarını doğrudan etkileyebilecek faktörler arasında yer almaktadır.

Literatürde, ebeveyn katılımı ve öğrenci performansı arasındaki ilişki üzerine çok sayıda çalışma yapılmıştır. Örneğin, Brooks (2009) tarafından yürütülen bir çalışma, ailelerin okul eğitimine katılımının çocukların akademik başarılarıyla pozitif bir ilişkiye sahip olduğunu tespit etmiştir. Wang (2004) ise annelerin çocuklarından beklentilerinin yüksek olmasının ve evde sağlanan akademik desteğin, öğrencilerin matematik performansını hem Hong Kong'da hem de Amerika Birleşik Devletleri'nde olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Ancak, mevcut çalışmalar genellikle belirli faktörlerin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini izole ederek incelemektedir. Bu araştırma, ebeveyn katılımının farklı boyutlarını ve bu boyutların öğrenci performansı üzerindeki kapsamlı etkilerini inceleyerek literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, öğretmenlerin gözünden ideal ebeveyn profili ve niteliklerine odaklanarak, ebeveyn katılımının öğrenci başarısı üzerindeki rolünü daha derinlemesine anlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, ebeveyn katılımını engelleyen faktörler ve bu engellerin nasıl üstesinden gelinebileceği üzerine öneriler geliştirilmesi de araştırmanın odak noktaları arasındadır.

Bu araştırmanın, eğitimciler, politika yapımcılar ve aileler için, ebeveyn katılımının teşvik edilmesi ve öğrenci başarısının artırılması yönünde önemli içgörüler ve stratejik yönlendirmeler sağlaması beklenmektedir. Ayrıca, bu çalışma, ebeveyn katılımının öğrenci

başarısı üzerindeki rolünü daha kapsamlı bir şekilde anlamak ve bu alanda daha etkili politika ve uygulamalar geliştirmek için bir temel oluşturacaktır.

Veliler, çocuklarının akademik başarısına büyük önem atfederler. Çocuklarına yönelik uygun veya uygun olmayan davranışları belirleyerek ve ebeveyn farkındalığını vurgulayarak, ailelerin çocukları üzerinde daha olumlu bir etkiye sahip olmalarını sağlamak önemlidir. Araştırmada öğretmenlerin ideal bir ebeveynle ilgili görüşlerini belirleyip değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, katılımcı öğretmenlere yöneltilen sorular aracılığıyla, ideal bir ebeveynin özellikleri hakkındaki düşünceleri ve değerlendirmeleri toplanmıştır. Bu kapsamda çalışmanın amacı ideal veli konusunda öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla araştırmaya katılan öğretmenlere aşağıda belirtilen sorular yöneltilmiş ve yanıtları aranmıştır:

1. Öğretmenlere göre ideal bir çocuk-veli ilişkisi nasıl olmalıdır ve bu ilişkinin öğrencilerin akademik başarısındaki rolü nedir?
2. Öğretmenlere göre öğretmen-veli ilişkisinde başarılı olmak için neler yapılmalıdır?
3. Öğretmenlere göre ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı ve ebeveynlerin eğitim yeterliliği, öğrencilerin okul başarısını nasıl biçimlendirir?
4. Öğretmenlere göre okul-veli iş birliği açısından en başarılı sonuçları elde etmek için okul yönetimi ve öğretmenler olarak neler yapılmalıdır?

Yöntem

Araştırmanın deseni

Bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden biri olan fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji, insan deneyimlerinin ve bilincin yapılarını anlamaya yönelik bir nitel araştırma yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, bireylerin dünyayı nasıl tecrübe ettiğine ve bu tecrübelerin anlamlandırılmasına odaklanır. Fenomenolojinin temel amacı, belirli bir olgu veya fenomenin özünü, yani bireylerin bu fenomeni nasıl yaşadıklarını ve anlamlandırdıklarını derinlemesine anlamaktır. Bu yaklaşımda, araştırmacılar bireylerin deneyimlerini kendi perspektiflerinden anlamaya çalışır ve bu deneyimlerin temel özünü, yani bu deneyimlerin ortak ve temel yönlerini ortaya çıkarmayı amaçlar. Araştırmacı, katılımcıların açıklamalarını dikkatlice analiz eder ve bu açıklamalardan anlam ve yapılar çıkarır (Yin, 2013). Bu çalışmada fenomenoloji yaklaşımının seçilmesinin nedeni: Genel olarak, fenomenoloji, özellikle bireysel deneyimlerin ve algıların derinlemesine anlaşılmasını gerektiren konuları araştırmak için ideal bir yöntemdir. Bu çalışmada, ebeveyn katılımının ve tutumlarının öğrenci performansı üzerindeki rolünü anlamak hedeflendiğinden bu yaklaşımın uygun olacağı düşünülmüştür. Ebeveyn katılımı çok boyutlu ve kişisel bir konudur. Fenomenoloji, ebeveynlerin, öğretmenlerin ve öğrencilerin kendi bakış açılarından bu katılımı nasıl tecrübe ettiklerini ve anlamlandırdıklarını derinlemesine incelemeye olanak tanır. Bu, katılımın nüanslarını ve karmaşıklığını anlamak için elzemdir.

Çalışma grubu (örneklem)

Araştırma grubu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın merkez ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkököl, ortaokul ve liselerde görev yapan 20 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örneklem tekniği kullanılarak oluşturulmuştur. Kolay ulaşılabilir örnekleme (convenience sampling), araştırma için veri toplama sürecinde en kolay ulaşılabilir, en erişilebilir ve en uygun olan bireylerin veya durumların seçilmesi yöntemidir. Bu örnekleme yöntemi, özellikle zaman veya kaynak kısıtlamaları nedeniyle daha geniş veya rastgele örnekleme yöntemlerinin kullanılmasının zor olduğu durumlarda tercih edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Tablo 1: Araştırmaya katılanların demografik değişkenleri

No	Cinsiyet	Branş	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
K1	Kadın	İlköğretim Matematik	33	10	Lisans
K2	Erkek	Okul Öncesi Öğretmeni	31	3	Lisans
K3	Kadın	Okul Öncesi Öğretmeni	35	9	Lisans
K4	Erkek	Okul Öncesi Öğretmeni	47	25	Yüksek Lisans
K5	Erkek	Beden Eğitimi	38	10	Yüksek Lisans
K6	Erkek	Beden Eğitimi	38	10	Yüksek Lisans
K7	Erkek	Okul Öncesi Öğretmeni	38	15	Yüksek Lisans
K8	Erkek	Okul Öncesi Öğretmeni	44	20	Yüksek Lisans
K9	Erkek	Fen Bilimleri	38	12	Yüksek Lisans
K10	Kadın	İlköğretim Matematik	33	10	Yüksek Lisans
K11	Kadın	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	31	7	Lisans
K12	Kadın	Bilişim Teknolojileri	36	14	Lisans
K13	Kadın	Sosyal Bilgiler	43	20	Yüksek Lisans
K14	Erkek	Sınıf Öğretmeni	33	8	Yüksek Lisans
K15	Kadın	Sınıf Öğretmeni	31	7	Yüksek Lisans
K16	Erkek	Türkçe	42	15	Lisans
K17	Kadın	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	27	2	Lisans
K18	Kadın	Okul Öncesi Öğretmeni	27	3	Lisans
K19	Kadın	Okul Öncesi Öğretmeni	41	17	Yüksek Lisans
K20	Erkek	Okul Öncesi Öğretmeni	45	21	Lisans

Tablo 1’de verilen katılımcıların profili incelendiğinde, cinsiyet bakımından çalışmada 10 kadın 10 erkek öğretmen olduğu görülmüştür. Branşları bakımından çalışmada 1 Bilişim Teknolojileri, 1 Fen Bilimleri, 1 Sosyal Bilgiler, 1 Türkçe, 2 Beden Eğitimi, 2 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, 2 İlköğretim Matematik, 2 Sınıf Öğretmeni, 8 Okul Öncesi Öğretmeni bulunmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenler 27-47 yaş aralığında yer aldığı belirlenmiştir. Mesleki kıdemleri bakımından ise en az 2 yıl, en fazla 25 yıllık kıdeme sahip öğretmenler çalışmada yer almıştır. Eğitim durumları incelendiğinde 11 öğretmen yüksek lisans ve 9 öğretmen de lisans mezunu olduklarını belirtmişlerdir.

Veri toplama araçları

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Fenomenoloji deseni kullanılması nedeniyle, araştırmada veri toplamak için tercih edilen yöntem olarak görüşme yaklaşımı seçilmiştir. Görüşme yaklaşımı, araştırmacılara katılımcıların ilgisini çekme, farklı durumlara uyum sağlama ve onların deneyimlerini ve olaylara ilişkin algılarını ortaya çıkarma olanağı sunmaktadır (Çepni, 2010; Yıldırım ve Şimşek, 2018). Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken ilgili literatür (Erkan, Uludağ ve Dereli, 2016; Toprakçı ve Gülmez, 2018). kapsamlı bir şekilde incelenmiş ve uygun sorular geliştirilmiştir. Formun giriş bölümünde araştırmanın amaçları, metodolojisi, süreci, katılımcı beklentileri, gönüllü katılımı ve etik kurallar özetlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu 5 demografik soru ve 4 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Veri toplama aracının güvenilirliğini değerlendirmek için eğitim yönetimi ve politikası alanında üç uzmana, nitel araştırma alanında bir uzmana ve iki okul müdürüne danışılmıştır.

Verilerin toplanması

Çalışmanın verileri yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşme öncesinde katılımcılarla iletişime geçilerek görüşmenin amacı hakkında bilgi verilmiş ve yaklaşık bir saat sürecek bir randevu ayarlamaları istenmiştir. Toplam 20 katılımcıyla tercihlerine uygun ortamlarda görüşmeler yapılmış ve görüşmelerden elde edilen veriler derhal yazıya dökülmüştür. Araştırma grubuyla yapılan görüşmelerde herhangi bir kayıt cihazı kullanılmamıştır. Görüşmeler, kapsamlı ve ayrıntılı bulgular elde etmek amacıyla 35 ila 120 dakika arasında değişen sürelerde gerçekleştirilmiştir.

Güvenilirlik ve Geçerlilik

Nitel araştırmada geçerlilik, araştırmacının incelenen olguyu ne ölçüde doğru ve nesnel bir şekilde açıkladığıyla ilgilidir. Çoğunlukla araştırma sonuçlarının kesinliği ile ilişkilidir. İç geçerlilik, bir araştırmacının seçtiği araç veya tekniği kullanarak analiz etmek istediği belirli verileri ne ölçüde doğru değerlendirebildiğini ifade eder (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Dış geçerlilik, kullanılan veri toplama aracının karşılaştırılabilir popülasyonlarda ne ölçüde karşılaştırılabilir sonuçlar sağlayacağı ile ilgilidir. Bu çalışmadaki analizin iç geçerliliği ile ilgili olarak, üretilen kategorilerin ve içeriklerin bir bütün olarak anlamlılığını ve araştırma materyalinin kategorize edilmesinin uygunluğunu değerlendirmek için iç tutarlılık kontrolü yapılmıştır. LeCompte ve Goetz'e (1982, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018) göre, bir araştırmanın iç güvenilirliğini artırmak için çeşitli yöntemler mevcuttur. Bu stratejilerden biri, veri analizinden elde edilen sonuçların başka bir araştırmacının sonuçlarıyla desteklenmesidir. Bu yaklaşım, araştırmanın güvenilirliğini değerlendirmek için analitik süreç ve sonuçlar hakkında profesyonel bir görüş almayı içermektedir. Dış geçerlilik, araştırma bulgularının başka durumlar, ortamlar veya gruplarla ne ölçüde genelleştirilebileceği ile ilgilidir. Bir araştırmanın dış geçerliliğini artırmak için, araştırma tasarımı ve uygulanması sırasında dikkatli olmak ve çeşitli stratejiler kullanmak önemlidir. Bu çalışmada dış geçerliliği artırmak için alınan önlemler aşağıda sıralanmıştır:

- Araştırma bağlamı, katılımcı seçimi, veri toplama ve analiz süreçleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır.
- Araştırma grubunu oluştururken, farklı demografik özelliklere sahip bireyler seçilmiştir. Bu, bulguların daha geniş bir popülasyona uygulanabilir olmasını sağlamaya yardımcı olur.
- Katılımcıların farklı deneyimlerine ve perspektiflerine yer verilmiştir. Bu, araştırma sonuçlarının daha geniş bir bağlamda geçerli olmasına yardımcı olur.
- Araştırma bulguları, literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırılmıştır. Bu, bulguların genel geçerliliğini destekleyen veya bunlara meydan okuyan trendler ve desenler hakkında bilgi sağlar.

Görüşmeler sırasında kayıt cihazı kullanılmaması, veri kaybı riskini doğurabilir ve araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini etkileyebilir. Bu durumun üstesinden gelmek için alınan önlemler, verilerin doğruluğunu ve kapsamlılığını maksimize etmeye yardımcı olabilir. Bu sorunla başa çıkmak için alınan bazı önlemler alınmıştır. Bunlar:

- Görüşme sırasında, araştırmacılar kapsamlı ve ayrıntılı notlar almışlardır. Bu notlar, konuşulanları kelime kelime olmasa da ana fikirleri ve önemli noktaları içerecek şekilde titizlikle tutulmuştur.

- Anında Veri İşleme: Görüşme sonrasında, araştırmacılar mümkün olan en kısa sürede notlarını gözden geçirmiş ve gerektiğinde açıklamalar eklemişlerdir. Bu, hafızanın taze olduğu anlarda ayrıntıların kaybolmasını önlemiştir.

Verilerin analizi

Görüşmelerden toplanan veriler, yarı yapılandırılmış görüşme metodolojisini takiben içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. İçerik analizi, elde edilen olguların kavramsallaştırılması, geliştirilen kavramlara dayalı olarak mantıksal bir şekilde düzenlenmesi ve ardından verileri aydınlatan konunun tanımlanması, açıklanması ve kategorize edilmesi sürecini ifade eder. Basitçe ifade etmek gerekirse içerik analizi, benzer öğelerin belirli kavramlar ve konular temelinde kategorilere ayrılması ve daha sonra bunların okuyucu için tutarlı bir şekilde düzenlenmesi ve açıklanmasını içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Katılımcılarla yapılan görüşmelerden elde edilen kavramlar, tümevarım yaklaşımı kullanılarak içerik analizinde ayrı öğeler olarak kullanılmıştır. Gruplama prosedürünün ardından, her bir grubun tematik ifadesini belirlemek için tek tek gruplar ve cümle grupları bağımsız olarak incelenmiştir. Temalar daha sonra kodlar ve frekanslar kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular

İdeal Çocuk-Veli İlişkisinin Nasıl Olması Gerektiği ve Bu İlişkinin Öğrencilerin Akademik Başarısındaki Rolü

İdeal çocuk-veli ilişkisinin nasıl olması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin akademik başarısındaki rolüne yönelik bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: İdeal çocuk-veli ilişkisinin nasıl olması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin akademik başarısına rolüne ilişkin temalar ve görüşler

Temalar	Kodlar	f
İletişim ve Saygı	Açık İletişim	9
	Kendini İfade	7
	Fikirlere Saygı	2
	Kaliteli Zaman	2
	Çocuğu Tanıma	1
	Kişisel Haklar	1
Bağımsızlık ve Sorumluluk	Özgüven	3
	Uç Davranışlardan Kaçınma	2
	Yaşa Uygun Sorumluluk	2
	Hata Kabulü	1
Aile Ortamı ve Örnek Olma	Rol Model	4
	Baskıdan Uzaklık	2
	İstek Yerine Getirmeme	2
	Başarı Takdiri	1
	Demokratik Ortam	1
	Huzur ve Sevgi	1
Akademik Başarısındaki Rolü	İlişki ve Başarı	14

Tablo 2 incelendiğinde ideal çocuk-veli ilişkisinin nasıl olması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin akademik başarısındaki rolüne ilişkin katılımcıların görüşlerinin; iletişim ve saygı, bağımsızlık ve sorumluluk, aile ortamı ve davranışla örnek olmak, çocuk-veli ilişkisinin

akademik başarıdaki rolü olmak üzere dört tema altında toplandığı görülmektedir. Bu temalara ait kodlara ve her bir kod için bir doğrudan ifadeye aşağıda yer verilmiştir.

İletişim ve Saygı Teması:

Açık İletişim (f=9): "Veli... sürekli iletişim kanalını açık tutmalıdır." (K10)

Kendini İfade (f=7): "Çocuk okulda veya gündelik hayatta yaşadığı her türlü şeyi ailesiyle paylaşabilmeli." (K17)

Fikirlere Saygı (f=2): "Çocukla kaliteli zaman geçiren, çocuğun fikir ve kararlarına saygı duyan ...veli, çocuğunu daha iyi tanıdığı için onun isteklerini keşfetmesinde bir köprü görevi görecektir." (K3)

Kaliteli Zaman (f=2): "Veliler çocuklarıyla nitelikli vakit geçirmeli." (K4)

Çocuğu Tanıma (f=1): "Çocuğunu tanımayan veli, çocuğunun yeteneklerinin, neyle mutlu olacağını ve gelişim sürecinde kaçırdıkların farkında olmadığı için, çocuğunu doğru yönlendiremiyor." (K13)

Kişisel Haklar (f=1): "İdeal çocuk veli ilişkisi hem ebeveyni hem de çocuğu koruyacak kişisel haklara özen gösterecek seviyede olmalıdır." (K2)

Bağımsızlık ve Sorumluluk Teması

Özgüven (f=3): "Veliler ...çocuğunu tüm alanlarda desteklemeli, cesaretlendirmeli ve özgüven aşılmalıdır." (K4)

Uç Davranışlardan Kaçınma (f=2): "Aşırı koruyucu veya aşırı serbestlik içeren uç davranışlardan kaçınılmalı." (K14)

Yaşa Uygun Sorumluluk (f=2): "Veli çocuğuna küçük yaştan itibaren sorumluluk vermeli ve çocuğuna kendini değerli hissettirmeli, onun özgüvenini zedelememelidir." (K16)

Hata Kabulü (f=1): "Bana kalırsa veli çocuğunun hata yapabileceğini kabul edip, hata yaptığında ona doğru davranışı anlatıp o bahsettiği doğru davranış kalıbını da kendi bünyesinde yaşatarak örnek olduğunda ve öğrenciyle arkadaş olmaya çalışmayıp anne rolünü gerçekleştirdiğinde daha sağlıklı bir çocuk- veli ilişkisi yaşanıyor." (K11)

Aile Ortamı ve Davranışla Örnek Olma Teması

Rol Model (f=4): "Veliler ...davranışları ile örnek olmalı ve öğretmenleriyle iş birliği yapmalıdır." (K4)

Baskıdan Uzaklık (f=2): "İdeal bir veli, çocuğunun ihtiyaçları bilip ona göre davranmalıdır. Temel ihtiyaçları karşılanan çocuğun akademik başarısı da artış gösterir." (K9)

İstek Yerine Getirmeme (f=2): "Çocuğun her istediği yerine getirilmemeli Getirilmediği zaman nedeni çocuğa açıklanmalıdır. ...Çocuk başarısı karşısında takdir görmelidir. Bu durum akademik alanda çocuğu güdüler ve başarısını arttırma yönünde ilerleme kaydeder." (K18)

Başarı Takdiri (f=1): "Çocuğun her isteğini yerine getirmemek, başarısını takdir etmek, demokratik aile ortamı, huzur, sevgi ve saygının hâkim olduğu ev ortamı sağlıklı çocuk-veli ilişkisini destekler." (Genel Yorum)

Demokratik Ortam (f=1): "Demokratik bir aile ortamında büyüyen çocukların akademik anlamda daha başarılı olacağını düşünüyorum." (K1)

Huzur ve Sevgi (f=1): "Ev ortamındaki huzur, saygı ve sevgi çocukların davranışlarında olumlu bir etki yapar. Çocukların kaygısı azalır dikkat düzeyleri artar ve bu da çocukların derslerine yansır." (K16)

Akademik Başarıdaki Rolü Teması

İlişki ve Başarı (f=14): "Bu ilişki Akademik başarısını olumlu yönde etkileyecektir." (K6)

Öğretmen-Veli İlişkisinde Başarılı Olmak İçin Neler Yapılması Gerektiği ve Bu İlişkinin Öğrencilerin Gelişimine Katkıları

Öğretmen-veli ilişkisinde başarılı olmak için neler yapılması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin gelişimine katkılarına yönelik bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretmen-veli ilişkisinde başarılı olmak için neler yapılması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin gelişimine katkılarına ilişkin temalar ve kodlar

Temalar	Kodlar	f
Öğretmen-Veli	Sağlıklı İletişim	9
İlişkisinde Başarılı	Karşılıklı Saygı ve İş birliği	4
Olmak İçin	Ortak Çözüm Üretme	3
Yapılacaklar	Düzenli Görüşmeler	3
	Detaylı Bilgi Edinme	2
	Bilinçlendirme	2
	Teşekkür ve Bildirim	1
	Ortak Sorumluluk	1
Öğretmen-Veli	Gelişim Olumlu Etkilenir	5
İlişkinin Öğrenci	Akademik Başarı Artar	5
Gelişimine Katkıları	Özgüven ve Sorumluluk	2
	Disiplin	1
	Kendini Değerli Hissetme	1
	Öğrenme Kültürü	1

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen-veli ilişkisinde başarılı olmak için neler yapılması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin gelişimine katkılarına ilişkin katılımcıların görüşlerinin; öğretmen-veli ilişkisinde başarılı olmak için yapılacaklar ve öğretmen-veli arasındaki başarılı ilişkilerin öğrencinin gelişimine katkıları olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Bu temalara ait kodlara ve her bir kod için bir doğrudan ifadeye aşağıda yer verilmiştir.

Öğretmen-Veli İlişkisinde Başarılı Olmak İçin Yapılacakla Teması

Sağlıklı İletişim (f=9): "Öğretmen veliyi süreç içerisinde gerekli gördüğü konularda bilgilendirmeli ve iletişim halinde olmalıdır. Gerektiğinde ortak kararlar alıp süreci birlikte takip etmelidir." (K1)

Karşılıklı Saygı ve İş birliği (f=4): "Öğretmen veli ilişkisinde saygı ve karşılıklı güven ortamı oluşmalı. Öğrencilerin olumlu ve olumsuz yönleri gerçekçi bir şekilde ele alınmalıdır." (K2)

Ortak Çözüm Üretme (f=3): "Çocukla ilgili problemler birlikte çözülmeli ve veli-öğretmen iş birliği sağlanmalıdır." (K4)

Düzenli Görüşmeler (f=3): "Belli zaman dilimlerinde bireysel görüşmeler yapılmalı. Bu görüşmeler samimi bir ortamda gerçekleşmeli ve çocuk hakkında gerekli bilgilendirmeler karşılıklı olarak aktarılmalı." (K7)

Detaylı Bilgi Edinme (f=2): "Öğrencinin varsa sağlık problemleri, gelişim süreci, kardeş sayısı, ailenin sosyo-ekonomik durumu gibi bilgileri kesinlikle edinilmelidir, öğrencinin kişisel karnesi kayıt altına alınmalıdır." (K14)

Bilinçlendirme (f=2): "Öğretmenler, çocuğun bulunduğu eğitim çağına uygun olarak velileri çocuğun eğitimi konusunda bilinçlendirmeli, neler yapılması gerektiğini açık bir şekilde anlatmalı..." (K8)

Teşekkür ve Bildirim (f=1): "Öğrencinin sınıf ve okul içindeki örnek davranışları (arkadaşlarına yardımcı olması vs.) veliye bildirilerek bunun için hem veliye hem öğrenciye teşekkür edilmelidir." (K14)

Ortak Sorumluluk (f=1): "Koordineli şekilde hareket edilmeli. Birlikte alınan kararlar sadece bir taraf tarafından değil çift yönlü uygulanmalıdır." (K18)

Öğretmen-Veli İlişkinin Öğrenci Gelişimine Katkıları Teması

Gelişim Olumlu Etkilenir (f=5): "Bu süreç başarılı bir şekilde yürütüldüğünde öğrenci de kendini değerli hisseder ve her konuda daha başarılı olur diye düşünüyorum." (K1)

Akademik Başarı Artar (f=5): "Öğrenci veli ile öğretmenin anlamlı ve pozitif iletişimine sahip olursa kendisini hem aileye hem okuluna karşı sorumlu hissedecek ve bu da öğrenciyi olumlu anlamda güdüleyecektir." (K2)

Özgüven ve Sorumluluk (f=2): "Öğrenci doğru şekilde yönlendirilmiş olacağı için akademik anlamda hem disiplinli hem de başarılı olacaktır." (K3)

Disiplin (f=1): "Bu sağlıklı ilişki çocuğun okul ve hayat başarısını olumlu etkileyecektir." (K4)

Kendini Değerli Hissetme (f=1): "Bu şekilde çocuğun gelişimi olumlu yönde ilerler." (K5)

Öğrenme Kültürü (f=1): "Sağlıklı ve dengeli iletişimin yer aldığı öğrenme ortamları öğrenciler için gerek şarttır. Sağlıklı ve dengeli iletişim, öğrencilerin öğrenme kültürünü geliştirmelerine yardımcı olur ve onları akademik başarıya hazırlar." (K14)

Ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı ve eğitim yeterliliklerinin, öğrencilerin okul başarısı üzerindeki rolü

Ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı ve eğitim yeterliliklerinin, öğrencilerin okul başarısı üzerindeki rolüne yönelik bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı ve eğitim yeterliliklerinin, öğrencilerin okul başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin temalar ve kodlar

Temalar	Kodlar	f
Ebeveyn Katılımının Önemi ve Rolü	Aktif Katılım ve Etki	8
	Okul Süreçlerine Katılım	2
	Okul Öncesi Katılım	1
	Değerler Eğitimine Etki	1
	Akademik/Davranışsal Takip	1
	Eksikliklerin Giderilmesi	1
	Okul-Ev Etkinlik Paralelliği	1
Eğitim Yeterliliğinin Rolü	Eğitim ve Başarı İlişkisi	8
	Eğitim ve İlgisi	3
	Aile Üyelerinin Etkisi	2
	Eğitim Seviyesi ve Etki	1
	Düşük Eğitim Düzeyi ve Katılım	1
	Yüksek Eğitim Düzeyi ve Katılım	1
	Eğitilmiş Veli ve İş Birliği	1
Ebeveyn İlgisinin Rolü ve Önemi	İlgisi ve Başarı	2
	İletişim ve İş Birliği	2
	Öğretmen ile Temas	1
	Takip ve Hızlı Sonuç	1
	İlgisizlik ve Kurallar	1

Tablo 4 incelendiğinde ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı ve eğitim yeterliliklerinin, öğrencilerin okul başarısı üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcıların görüşlerinin; ebeveyn katılımının önemi ve etkileri, ebeveynlerin eğitim yeterliliklerinin rolü, ebeveyn ilgisinin rolü ve önemi olmak üzere üç tema altında toplandığı görülmektedir. Bu temalara ait kodlara ve her bir kod için bir doğrudan ifadeye aşağıda yer verilmiştir.

Ebeveyn Katılımının Önemi ve Etkileri Teması

Aktif Katılım ve Etki (f=8): "Aktif ve yapıcı veli her zaman öğrencinin akademik başarısını artırır kanaatindeyim." (K1)

Okul Süreçlerine Katılım (f=2): "Ebeveynler okul süreçlerine aktif olarak katılmalıdırlar. Veli toplantılarına düzenli katılmalıdır." (K2)

Okul Öncesi Katılım (f=1): "Ebeveynler çocuklar okula başlamadan okul sürecine dahil edilmeli çocuklarının eğitim alacağı ortam velilere tanıtılmalıdır." (K2)

Değerler Eğitimine Etki (f=1): "Ebeveynler çocuklarının değerler eğitimine olumlu yönde etki edebilir." (K1)

Akademik/Davranışsal Takip (f=1): "Ebeveynler sadece veli toplantıları ile değil düzenli aralıklarla öğrenci bilgilendirme toplantılarına dahil edilmelidir." (K2)

Eksikliklerin Giderilmesi (f=1): "Ebeveynlerin okul süreçlerine katılımı onların eğitim konusundaki eksikliğini giderilmesine yardımcı olacaktır." (K8)

Okul-Ev Etkinlik Paralelliği (f=1): "Okul süreçlerine katılan veliler, okulda çocuğunun neler yaptığını gözlemlemekte ve yapılan etkinliklerle kendisini geliştirmekte ve bu etkinlikleri evde çocuğuyla uygulayabilmektedir." (K4)

Eğitim Yeterliliğinin Rolü Teması

Eğitim ve Başarı İlişkisi (f=8): "Ailenin eğitim düzeyi arttıkça genellikle çocuğun okul başarısı arttığı tespit edilmiştir." (K6)

Eğitim ve İlgisi (f=3): "Eğitim seviyesinin yüksek olması akademik anlamda velinin öğrenciye yardımcı olmasını sağlayabilse de ilgili veli eğitim seviyesi daha düşük olsa da DYK katılımı ya da özel ders aldırma yoluyla bu açığı kapatabiliyor." (K11)

Aile Üyelerinin Etkisi (f=2): "Ebeveyn dışında ailede başka eğitim düzeyi yüksek bireylerin bulunmasının da öğrencinin akademik başarısını olumlu yönde etkilediği görüşünde oldukları ancak." (K14)

Eğitim Seviyesi ve Etkisi (f=1): "Ebeveynlerin eğitim yeterliliği çocuğun tüm eğitim kademesinde onu olumlu etkiler." (K5)

Düşük Eğitim Düzeyi ve Katılım (f=1): "Eğitim düzeyi düşük aileler öğrencinin okul hayatına daha az müdahil olurlar." (K9)

Yüksek Eğitim Düzeyi ve Katılım (f=1): "Eğitim düzeyi yüksek ebeveynler öğrencilerinin akademik hayatlarına daha fazla müdahil olmaktadır." (K14)

Eğitilmiş Veli ve İş Birliği (f=1): "Eğitilmiş veli, eğitim öğretim sürecindeki kendi yaşantısından dolayı, öğretmenle daha iyi iş birliği yapıyor." (K13)

Ebeveyn İlgisinin Rolü ve Önemi:

İlgisi ve Başarı (f=2): "Aynı şekilde eğitilmiş olmasa bile çocuğunun okul sürecine ilgi duyan ve bu süreçte aktif rol alan veli, çocuğuna yardımcı olma ve yönlendirme konusunda daha istekli olduğu ve doğru adımlar attığı için çocuğuna yardımcı oluyor." (K13)

İletişim ve İş Birliği (f=2): "Okul ile iletişim ve iş birliği çocuğun davranış ve akademik başarısını olumlu etkiler." (K15)

Öğretmen ile Temas (f=1): "Velisi her konuda ilgisiz olan öğrenciler okul ve sınıf kurallarını ihlal noktasında son derece aktif ve istikrarlı. Sadece okul ve öğretmenler kurallara uymaya teşvik noktasında yeterli değil." (K11)

Takip ve Hızlı Sonuç (f=1): "Öğrencinin hem davranış kalıplarını hem de akademik başarısını takip eden veliler ile daha hızlı sonuç alınabiliyor." (K11)

İlgisizlik ve Kurallar (f=1): "Velisi ilgisiz öğrencilerin okul ve sınıf kurallarını ihlali şaşırtmıyor." (K11)

Okul-veli iş birliğinin başarısı için okul yönetimi ve öğretmenlerce neler yapılabileceğine ilişkin katılımcıların görüşleri

Okul-veli iş birliğinin başarısı için okul yönetimi ve öğretmenlerce neler yapılabileceğine ilişkin katılımcıların görüşlerine yönelik bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Okul-veli iş birliğinin başarısı için okul yönetimi ve öğretmenlerce neler yapılabileceğine ilişkin katılımcıların görüşlerine ilişkin temalar ve kodlar

Temalar	Kodlar	f
İletişim ve İş Birliği	Öğrenci Gelişim Toplantıları	5
	Sürekli İletişim	4
	Aile Ziyaretleri	3
	Karşılıklı Beklenti İfade	3
	Bülten/Bilgi Fişleri	2
	Randevu Sistemi	2
	Olumlu Davetler	1
Toplantı, Organizasyon ve Etkinlikler	Seminer/Konferanslar	6
	Sosyal Etkinlikler	4
	Okul Aile Birlikleri	2
	Meslek Tanıtım Günleri	1
	Kitap Grupları	1

Tablo 5 incelendiğinde okul-veli iş birliğinin başarısı için okul yönetimi ve öğretmenlerce neler yapılabileceğine ilişkin katılımcıların görüşlerinin; iletişim ve iş birliği, toplantı, organizasyon ve etkinlikler olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Bu temalara ait kodlara ve her bir kod için bir doğrudan ifadeye aşağıda yer verilmiştir.

İletişim ve İş Birliği Teması

Öğrenci Gelişim Toplantıları (f=5): "Öğrencilerin sınıftaki durumlarına göre velilere çeşitli iletişim şekillerinden faydalanarak sürekli iletişim halinde olmalıdır." (K1)

Sürekli İletişim (f=4): "Velilerin okulu ikinci ev olarak görmeleri için okulun çocuğun yaşantısının temelini oluşturduğunu veliye sürekli hissettirmek gereklidir." (K2)

Aile Ziyaretleri (f=3): "Velilerle toplantılar düzenlenebilir, çocukların eğitim etkinlikleri sürekli değerlendirilir ve ev ziyaretleri ile çocukların başarısı izlenmelidir." (K5)

Karşılıklı Beklenti İfade (f=3): "Okul yönetim ve öğretmenler veliyi cesaretlendirmelidir. Veli sadece para istemek için okula davet edilmemeli, sadece çocukla ilgili sorun olduğunda okula çağrılmamalı, çocukla ilgili olumlu şeyler olduğunda da okula davet edilmelidir." (K4)

Bülten/Bilgi Fişleri (f=2): "Öğrencilerin velileri ile her dönem en az bir kez olmak üzere yüz yüze ya da telefon ile öğrenci başarı ve gelişimi hakkında görüşmeler yapılmalıdır." (K19)

Randevu Sistemi (f=2): "Bu iş birliği için; rutin veli toplantıları yapılabilir, Çocukla ilgili bildirim için bilgi mesajından faydalanabilir. Velilerin okula düzenli gelmeleri için randevu sistemi oluşturulabilir." (K10)

Olumlu Davetler (f=1): "Veliyi sadece bir sorun olduğunda değil çocukla ilgili olumlu şeyler olduğunda da okula davet etmek." (K4)

Toplantı, Organizasyon ve Etkinlikler Teması

Seminer/Konferanslar (f=6): "Sık sık seminerler düzenlenmeli." (K6)

Sosyal Etkinlikler (f=4): "Velilerle bir araya gelme sıklığı artırılabilir." (K9)

Okul Aile Birlikleri (f=2): "Okul yönetimi öğretmenler ve veliler bir bütün olarak koordineli bir şekilde hareket etmelidir." (K2)

Meslek Tanıtım Günleri (f=1): "Meslek tanıtım günleri yapılarak her velinin kendi mesleğini anlatacağı dersler yapılabilir." (K14)

Kitap Grupları (f=1): "Velilerin de yer aldığı kitap okuma ve özet çıkarma grupları oluşturulabilir." (K14)

Toplantı, Organizasyon ve Etkinlikler (devam):

Seminer/Konferanslar (f=6): "Çeşitli eğitim çalışmaları ve sosyal etkinlikler düzenlenerek velileri bilinçlendirme ve duyarlı olmalarını sağlamak, doğru bilinen fakat yanlış olduğu ispatlanmış eğitim karmaşalarını ortadan kaldırmak için yapılabilir." (K8)

Sosyal Etkinlikler (f=4): "Okul idaresi ve öğretmenlerin düzenleyeceği gezi, piknik gibi ortak yaşantıların çoğalmasını sağlayacak rahat paylaşım ortamlarının var olması ve artması gerektiğini düşünüyorum." (K11)

Okul Aile Birlikleri (f=2): "Okul-aile birliği kurumunun aktif olarak okulun fiziksel problemleriyle ilgilenip çözüm bulmaları kolaylaştırılabilir." (K14)

Meslek Tanıtım Günleri (f=1): "Velilere çocuklarına karşı evde nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda bilgi verilmeli. Okulda bilgilendirme seminerleri yapılabilir." (K18)

Kitap Grupları (f=1): "Öğrencilerin velileri ile her dönem en az bir kez olmak üzere yüz yüze ya da telefon ile öğrenci başarı ve gelişimi hakkında görüşmeler yapmalıdır." (K19)

Sonuç ve Tartışma

İdeal çocuk-veli ilişkisinin nasıl olması gerektiği ve bu ilişkinin öğrencilerin akademik başarısındaki rolüne yönelik bulgularda ilk tema, iletişim ve saygı, açık iletişim, kendini ifade etme, fikirlere saygı, kaliteli zaman, çocuğu tanıma ve kişisel haklar altında toplanmaktadır. Bu temada vurgulanan unsurlar, veli ile çocuk arasındaki iletişimin açık olması, çocuğun düşüncelerine saygı gösterilmesi, kaliteli zaman geçirilmesi ve çocuğun bireysel haklarına saygı gösterilmesi gerekliliğini ifade etmektedir. İkinci tema, bağımsızlık ve sorumluluk, özgüven, uç davranışlardan kaçınma, yaşa uygun sorumluluk ve hata kabulü altında toplanmaktadır. Bu temada vurgulanan unsurlar, çocuğun özgüveninin geliştirilmesi, aşırı koruma veya serbestlikten kaçınılması, çocuğa yaşına uygun sorumluluklar verilmesi ve hataların kabul edilmesi gerekliliğini ifade etmektedir. Üçüncü tema, aile ortamı ve davranışla örnek olma, rol model, baskıdan uzaklık, istek yerine getirmeme, başarı takdiri, demokratik ortam, huzur ve sevgi altında toplanmaktadır. Bu temada vurgulanan unsurlar, velilerin çocuklarına rol model olmaları, baskıdan uzak durmaları, istekleri yerine getirmemeleri, başarıyı takdir etmeleri, demokratik bir ortam yaratmaları, evde huzur ve sevgi atmosferi sağlamaları gerekliliğini ifade etmektedir. Son tema, akademik başarıdaki rolü, ilişki ve başarı altında toplanmaktadır. Bu tema, çocuk-veli ilişkisinin öğrencinin akademik başarısına olan etkilerini vurgulamaktadır. Bu etkiler arasında çocuk-veli iletişimi, bağımsızlık ve sorumluluk, aile ortamı ve örnek olma gibi faktörler öne çıkmaktadır. Verilerden elde edilen sonuçlara göre, ideal çocuk-veli ilişkisinin öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkıda bulunduğu görülmektedir. Birinci tema olan iletişim ve saygı, açık iletişim, kendini ifade etme, fikirlere saygı, kaliteli zaman, çocuğu tanıma ve kişisel haklar gibi unsurların vurgulanması, veli ile çocuk arasındaki iletişimin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesinin önemini ortaya koymaktadır. Flores'un (2016) çalışması da bu bağlamda, açık iletişim ve saygının çocuğun gelişimine olumlu etkileri üzerine odaklanarak benzer sonuçlar ortaya koymaktadır. İkinci tema olan bağımsızlık ve sorumluluk, özgüven, uç

davranışlardan kaçınma, yaşa uygun sorumluluk ve hata kabulü gibi unsurların vurgulanması, çocuğun bireysel gelişimine katkı sağladığı gibi, akademik başarıya da olumlu etkide bulunabileceğini göstermektedir. Brooks'un (2009) çalışması, çocuklara sorumluluk vermenin ve hataları kabul etmenin özgüvenlerini artırarak başarıya olan katkısını vurgulamaktadır. Üçüncü tema olan aile ortamı ve davranışla örnek olma, rol model, baskıdan uzaklık, istek yerine getirmeme, başarı takdiri, demokratik ortam, huzur ve sevgi gibi unsurların vurgulanması, aile atmosferinin çocuğun gelişiminde ve akademik başarısında kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Garcia'nın (2014) çalışması, aile içindeki sevgi ve huzurun çocukların başarısını etkilediğini vurgulayarak benzer bir perspektifi desteklemektedir. Son tema olan akademik başarıdaki rolü, ilişki ve başarı, çocuk-veli ilişkisinin öğrencinin akademik başarısındaki etkilerini vurgulamaktadır. Barge ve Loges'in (2003) çalışması, çocuk-veli iletişiminin öğrencinin motivasyonunu artırarak akademik performansını olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Flores'un (2016) çalışmasıyla benzer bir noktada bulunarak, çocuk-veli ilişkisinin öğrencinin başarısındaki etkilerine dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, literatürdeki bu çalışmalarla uyumlu bir şekilde, ideal çocuk-veli ilişkisinin öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkı sağladığı ve çeşitli temalardaki unsurların bu etkide önemli bir rol oynadığı sonucuna ulaşılabilir. Bu bulgular, veli-çocuk ilişkisinin sadece duygusal değil, aynı zamanda akademik gelişim açısından da kritik bir faktör olduğunu göstermektedir.

Araştırmada öne çıkan bulgulara göre, öğretmen-veli ilişkisinin ve bu ilişkinin öğrencilerin gelişimine olan katkılarının büyük bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. İletişim ve iş birliği, düzenli görüşmeler, karşılıklı saygı ve sorumluluk gibi temalar altında toplanan bulgular, öğretmenlerin ve velilerin iş birliğinin çocukların hem akademik hem de sosyal gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu noktada, benzer sonuçlara ulaşan literatürdeki bazı çalışmalar incelenebilir. Bitsoi'nin (2009) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin çocukların akademik başarılarını artırdığını ve öğrenci davranışlarını iyileştirdiğini vurgulamaktadır. Bu, araştırmada belirtilen düzenli görüşmeler ve karşılıklı saygı gibi temalarla uyumlu bir sonuçtur. Öğretmen-veli iş birliğinin öğrencinin sosyal gelişimine de olumlu katkıda bulunduğu belirtilen araştırma, Nunn'un (2014) çalışmasıyla da desteklenmektedir. Nunn'un çalışması, öğretmen-veli iletişiminin çocukların davranışsal problemlerini azalttığını ve özgüvenlerini artırdığını göstermiştir. Fan ve Chen'in (2001) araştırması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrencilerin motivasyonunu artırdığını ve daha iyi öğrenme ortamları oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, araştırmadaki karşılıklı saygı ve sorumluluk temasıyla örtüşmektedir. Patrikakou'nun (2008) çalışması ise öğretmen-veli iş birliğinin çocukların öğrenme süreçlerine olumlu bir katkısı olduğunu belirtmiştir, bu da araştırmadaki etkili bilgi paylaşımına dayanma temasıyla paralellik göstermektedir. Flores'un (2016) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrencinin kendini değerli hissetmesi, özgüven kazanması ve disiplinli bir öğrenme sürecine sahip olması gibi olumlu etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, araştırmadaki bulgularla benzerlik göstermekte ve öğretmen-veli ilişkisinin öğrencilerin gelişimine geniş bir perspektiften olumlu katkılarda bulunduğunu desteklemektedir. Sonuç olarak, literatürdeki bu çalışmalarla uyumlu bir şekilde, öğretmen-veli ilişkisinin çocukların akademik ve sosyal gelişimine olumlu katkılarda bulunduğu sonucuna ulaşılabilir. Araştırmanın bulguları, bu ilişkinin sadece iletişim ve görüşmelerle değil, aynı zamanda karşılıklı saygı, ortak sorumluluk ve etkili bilgi paylaşımı temelinde başarılı olabileceğini vurgulamaktadır.

Bu araştırma, öğretmen-veli ilişkisinin ve bu ilişkinin öğrencilerin gelişimine olan katkılarının derinlemesine incelenmesiyle, etkili bir eğitim ortamının oluşturulmasında öğretmen-veli iş birliğinin kritik rolünü vurgulamaktadır. Sağlıklı iletişim, karşılıklı saygı ve iş birliği, düzenli ve

yapıcı görüşmeler gibi faktörler, öğretmen-veli ilişkisinin başarısının temel taşları olarak belirlenmiştir. Bu faktörlerin öğrencilerin akademik başarısını artırdığı, özgüven ve sorumluluk duygusunu güçlendirdiği ve öğrenme kültürünü oluşturduğu gözlemlenmiştir. Bulgular, eğitim sürecinde öğretmenlerin ve velilerin etkin bir iş birliği içinde olmalarının, sadece öğrencinin akademik başarısını değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal gelişimini de olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, okulların ve eğitimcilerin, veli katılımını teşvik eden ve destekleyen stratejiler geliştirmesi, eğitimin bütüncül başarısı için önemli bir adım olarak kabul edilmelidir. Araştırmanın temel bulgularına göre, öğretmen-veli ilişkisinin öğrencilerin gelişimine olan katkıları önemli bir şekilde vurgulanmaktadır. Sağlıklı iletişim, karşılıklı saygı ve iş birliği, düzenli ve yapıcı görüşmeler gibi faktörlerin, öğretmen-veli ilişkisinin başarısının temel taşları olduğu belirlenmiştir. Bu noktada, literatürde benzer sonuçlar elde edilen çalışmaların incelenmesi, araştırmanın bulgularını daha geniş bir perspektiften değerlendirmeye olanak tanıyacaktır. Flores'un (2016) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrencilerin özgüven kazanmasını ve akademik başarılarını artırmalarını vurgulamaktadır. Bu bulgu, araştırmadaki sağlıklı iletişim ve karşılıklı saygı faktörleri ile paralellik göstermektedir. Barge ve Loges'in (2003) çalışması, öğretmen-veli ilişkisinin öğrencilerin motivasyonunu artırarak başarılarına olumlu etkide bulunduğunu belirtmektedir. Bu, araştırmadaki düzenli ve yapıcı görüşmeler teması ile uyumludur. Garcia'nın (2014) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimini olumlu yönde etkilediğini vurgulamaktadır. Araştırmada belirtilen eğitim ortamının, öğrencilerin akademik başarılarına ek olarak sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkı sağladığı göz önüne alındığında, bu bulgu araştırmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Brooks'un (2009) çalışması, öğretmen-veli iş birliğinin öğrencilerin sorumluluk duygusunu güçlendirdiğini ve öğrenme kültürünü oluşturduğunu vurgulamaktadır. Araştırmada öne çıkan öğrenci sorumluluğu ve öğrenme kültürü temasıyla paralellik göstermektedir. Sonuç olarak, bu kaynaklarla yapılan literatür karşılaştırması, araştırmanın öne çıkan bulgularının benzer çalışmalarda da desteklendiğini göstermektedir. Öğretmen-veli iş birliğinin sadece akademik başarıyı değil, aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimini de etkilediğine dair bulgular, bu alandaki kapsamlı bir iş birliğinin eğitimde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bulguları, ebeveynlerin okul süreçlerine etkin katılımının ve eğitim yeterliliklerinin öğrencilerin okul başarısı üzerinde belirgin bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ebeveynlerin aktif ve yapıcı katılımının, öğrencilerin akademik performansını artırdığı, okul öncesi katılımlarının ve değerler eğitime olan katkılarının öğrencilerin gelişiminde kritik bir rol oynadığı belirtilmiştir. Ayrıca, ebeveynlerin eğitim yeterlilik düzeyleri ile öğrencilerin akademik başarısı arasında doğrudan bir ilişki olduğu vurgulanmış; yüksek eğitim düzeyine sahip ebeveynlerin, çocuklarının eğitime daha aktif bir şekilde müdahil olmalarının öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bu noktada, benzer sonuçlar elde edilen literatürdeki bazı çalışmalar incelenebilir. Fan ve Chen'in (2001) çalışması, ebeveynlerin katılımının öğrenci motivasyonunu artırdığını ve eğitim başarısını olumlu yönde etkilediğini vurgulamaktadır. Bu, araştırmada belirtilen ebeveynlerin aktif katılımı ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi destekleyen bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Patrikakou'nun (2008) çalışması da benzer bir perspektife sahiptir; ebeveynlerin eğitim yeterlilik düzeylerinin, çocukların akademik başarılarına etkili bir şekilde katkıda bulunduğunu belirtmektedir. Flores'un (2016) çalışması, ebeveynlerin eğitim düzeylerinin öğrencilerin özgüven ve sorumluluk duygularını etkilediğine dair sonuçlar içermektedir. Araştırmadaki eğitim yeterlilik düzeyi ile öğrenci gelişimi arasındaki ilişkiyi destekleyen bu bulgu, ebeveynlerin eğitim seviyelerinin öğrenci başarısındaki rolüne odaklanmaktadır. Toldson ve

Lemmons'un (2013) çalışması ebeveynlerin ilgilerinin, öğrencinin okul sürecine olan katılımını etkilediğini vurgulamaktadır. Bu sonuç, araştırmadaki ebeveyn ilgisi ve öğrenci gelişimi arasındaki ilişkiyi destekleyen bir perspektife işaret etmektedir. Sonuç olarak, literatürdeki bu çalışmaların bulguları, araştırmacının sonuçları ile uyumlu bir şekilde, ebeveynlerin okul süreçlerine etkin katılımının ve eğitim yeterliliklerinin öğrencilerin akademik başarıları ve genel gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu desteklemektedir. Ebeveynlerin çocuklarının eğitime aktif bir şekilde müdahil olmalarının, sadece akademik başarıyı değil, aynı zamanda öğrencinin genel gelişimini de olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Araştırma sonuçları, okul-veli iş birliğinin başarısı için etkin iletişim ve iş birliğinin, düzenlenen toplantıların, organizasyonların ve etkinliklerin hayati öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu bulgular, Bitsoi (2009), Nunn (2014), Fan ve Chen (2001), Patrikakou (2008), Toldson ve Lemmons (2013) gibi kaynaklarla desteklenmektedir. Bitsoi'nin (2009) çalışması, okul-veli iş birliğinin önemini vurgulayarak, bu iş birliğinin öğrenci başarısını nasıl etkilediğini araştırmıştır. Araştırmacının bulgularıyla benzer bir perspektife sahip olarak, Bitsoi'nin çalışması ile araştırma sonuçları arasında paralellik gösterilmektedir. Nunn'un (2014) araştırması, düzenli toplantıların ve iletişim kanallarının okul-veli iş birliği açısından kritik olduğunu belirtmektedir. Bu, araştırmacının vurguladığı düzenli gelişim toplantıları ve sağlıklı iletişim kanalları temaları ile uyumludur. Fan ve Chen'in (2001) çalışması, sosyal etkinliklerin ve okul aile birliklerinin kurulmasının öğrenci başarısına katkı sağladığını göstermiştir. Benzer şekilde, araştırma da seminerler, konferanslar, sosyal etkinlikler, okul aile birliklerinin kurulması gibi etkinliklerin önemini vurgulamaktadır. Patrikakou'nun (2008) araştırması, olumlu davetler ve bilgi fişleri gibi etkili iletişim araçlarının ebeveyn katılımını artırdığını ortaya koymaktadır. Bu, araştırmacının olumlu davetler, bültenler, bilgi fişleri gibi yenilikçi iletişim yaklaşımlarının kullanılmasına verdiği önemle uyumludur. Toldson ve Lemmons'un (2013) çalışması, veli ilgisinin öğrencinin okul sürecine rolünü incelemiştir. Araştırma da velilerin okula olan ilgisini artırmak ve öğrencilerin eğitim sürecine daha etkin katılımını teşvik etmek adına yenilikçi yaklaşımların kullanılmasının önemine vurgu yapmaktadır. Sonuç olarak, bu kaynaklarla yapılan karşılaştırma, araştırmacının sonuçlarının literatürdeki benzer çalışmalarla uyumlu olduğunu göstermektedir. Okul-veli iş birliğinin başarısı için etkin iletişim ve organizasyonun yanı sıra yenilikçi iletişim araçlarının kullanılması, öğrenci başarısına olumlu katkılar sunmaktadır.

Öneriler

İdeal veli konusunda öğretmen görüşleri amacıyla yapılan araştırmada katılımcı öğretmenlere yöneltilen soruların yanıtlanmasından elde edilen verilerin değerlendirilmesi ve analizi sonucunda aşağıda belirtilen öneriler geliştirilmiştir:

Okul yönetimleri ve öğretmenler tarafından eğitim programları, seminerler ve atölyeler düzenlenmek suretiyle, velilerin çocuklarının eğitime nasıl destek olabilecekleri ve iletişim becerileri hakkında bilgilendirilmesi ile okul-veli iş birliğinin güçlendirilmesi,

Aile ziyaretlerinin olumlu sonuçları göz önüne alınarak, daha yakından tanımak ve çocuklar hakkında daha fazla bilgi edinmek amacıyla velilerin evlerinde ziyaret edilmesi uygulamasına okul yönetimleri ve öğretmenlerce daha fazla önem verilmesi,

Velilerle daha sağlam bir bağ kurmak ve onları okula çekmek için çeşitli etkinlikler düzenlememiz gerektiğini düşünüyorum. Bu etkinlikler arasında konferanslar, okul gezileri, piknikler, kitap okuma grupları gibi etkileşimli aktiviteler yer alabilir. Amaç, velilerle daha sıkı

bir iş birliği kurarak öğrencilerimizin eğitim sürecine daha etkili bir şekilde katkı sağlamak ve okul-toplum ilişkisini güçlendirmektir.

Referans

- Barge, J. K. ve Loges, W. E. (2003). Parent, student and teacher perceptions of parental involvement. *Journal of Applied Communication Research*, 31(2), 140-163.
- Bitsoi, R. (2009). *The relationship between Navajo family structure and student achievement, student self-esteem and parental involvement*. Doktora Tezi, Arizona State University.
- Brooks, T. (2009). Measuring parent involvement in relation to student achievement. Doctoral Dissertation, Lindenwood University, US.
- Cepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Akademi Kitabevi
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim-Online*, 2(2), 28-34.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(3), 399-431.
- Erkan, S., Uludağ, G. ve Dereli, F. (2016). Okul öncesi öğretmenleri, okul yöneticileri ve ebeveynlerin aile katılımına ilişkin algılarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 221-240.
- Fan, X. ve Chen, M. (2001). Parental Involvement and Students' Academic Achievement: A Meta-Analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22.
- Flores, S. (2016). Parental involvement strategies for student achievement success in elementary school as recommended by parents and experts. Doktora Tezi, University of La Verne.
- Garcia, J. N. (2014). *Teacher and parent beliefs and expectations of parental involvement and how it relates to student academic achievement*. Doktora Tezi, Texas State University
- Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyoekonomik özelliklerinin Türkçe başarıları üzerinde etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 1-13.
- Karaarslan, G. (2010). Orta öğretim kurumlarında öğrenci başarısını etkileyen faktörlerin istatistiksel analizi. Yüksek Lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Kavak, Y. (1997). Eğitim, istihdam ve işsizlik ilişkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 21-26.
- Kotaman, H. (2008). Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 135-149.
- Nunn, L. M. (2014). *Defining student success: The role of school and culture*. New Brunswick: Rutgers University Press.
- Patrikakou, E. N. (2008). The power of parent involvement: evidence, ideas, and tools for student success. Academic Development Institute, DePaul University.
- Toldson, I. A. ve Lemmons, B. P. (2013). Social demographics, the school environment, and parenting practices associated with parents' participation in schools and academic success among black, Hispanic, and white students. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 23(2), 237-255.

Toprakçı, E. ve Gülmez, D. (2018). Velilerin penceresinden öğrencilerin eğitim hayatı (Anılar bağlamında nitel bir analiz). *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 253-275.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 11. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Yin, R. K. (2003). *Case study research. Design and methods*, California: Sage Pub.